

noviny precheza

říjen 2019 | číslo 5 | www.precheza.cz

Úspěchy PRECHEZY jsou v lidech aneb P.O.K.L.O.N.A. alias D.V.D.B.P.

Vážené kolegyně, kolegové, spolupracovníci, přátelé Prechezy, čtenáři, dostal jsem opravdu nelehký úkol, který v mediaplánu (plán redakčních příspěvků zaměstnanců Prechezy) nesl pracovní název „Proslov k zaměstnancům“. Většinou se obecně v životě setkáváme s tím, že je pravděpodobně jednodušší kritizovat a vnímat negativní a skandálně vyhlížející zprávy a informace. Zkrátka a dobře neumíme chválit. A to je škoda. Tak se o to pokusím alespoň krátce na tomto místě. Neznamená to však, že vše je zalité sluncem a nemáme co zlepšovat. Navíc do konce roku 2019 zbývá ještě několik týdnů. Na závěrečné hodnocení a rekapitulaci je tedy zatím čas a jistě zazní koncem roku z úst povolanějších.

Foto: archiv PRECHEZA

vzájemné racionální dohody a akceptace předložených návrhů a podmínek. V žádném případě zde není místo k plnému definování všech těchto výrazů, a navíc představivost čtenářů je mnohonásobně větší než prostor celého vydání novin. Nemohu se ovšem nezastavit například u slova pokora...

Úvodní titulek nejspíš zní poněkud podivně, ale tak trochu jsem využil přístupu moderních vzdělávacích firem, jež za podobnými názvy, v podstatě zkratkami, ukrývají popis některých více či méně závažných skutečností, které jednoslovně pokrývají nějaký rozsáhlejší jev nebo problém.

Pojďme tedy rozklíčovat tuto podivnou zkratku. Takže bez obalu: **P** = pokora, **O** = ochota, **K** = kolegalita a klid, **L** = loajalita, **O** = obětavost, **N** = nálada (dobrá ☺), **A** = asertivita neboli schopnost

Možná by ji někteří méně informovaní v tvrdém podnikatelském světě mohli vnímat jako slabost. Není tomu tak. Pokora má mnoho podob. Jejím synonymem by mohla být třeba úcta k již vykonané práci, chuť být na těžší mentální i praktické úrovni a linii...

Koneckonců 125 let existence firmy dává dostatečný důvod k respektu před našimi znalostmi a praxí. Jinými slovy, lidé, kteří dělají svou práci 10–15–25 let ve firmě, která má hospodářské výsledky ve stovkách milionů aktuální měnové

hodnoty, si určitě zaslouží úctu a respekt. Ochota a obětavost se objevují v každodenní práci, protože naši kolegové mnohdy upřednostňují pomoc fabrice a řešení provozních problémů před pohodlím domova (nutno dodat, že určitě k časté nelibosti partnerů a partnerek ☹).

Kolegalita a klid nejsou ničím jiným než budováním dobrých, ba nadstandardních vztahů na pracovištích, i když je zřejmé, že ne vždy je to jednoduché. Na loajalitu stojí veškeré zaměstnanecké vztahy již dlouhá léta. PRECHEZA je za ni vděčná a lidé se často i díky ní do firmy vrací.

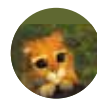
Důkazem nezměrné obětavosti jsou často nekonečné hodiny strávené na směnových pracovištích, při výjimečných odstávkách, auditech a úkolech, které nepřinášejí běžný pracovní život. Věřte nebo nevěřte, dobrá nálada je nejlepším iniciátorem rychlých a kvalitních výsledků práce. Ne nadarmo se říká: „Úsměv na rtu, dobrou partu.“

Tento příspěvek neměl být a není ničím jiným než poděkováním nejen za každodenní rutinní a cennou práci pro naši společnost. Nemohu a nechci zapomenout ani na tzv. bezejmenné (svá jména

a pracovní pozice v systemizaci SAP samozřejmě mají) a úžasné spolupracovníky, bez kterých si vůbec nedovedu představit realizaci spousty mimopracovních akcí. Bez nich by se plesy, společenské večery, cyklotour, běžecké Agrofert runy a další akce vůbec neodehrály. Všem a za vše navíc si dovoluji vzdát obrovské poděkování a obdiv.

Grafický prostor se mi již zužuje, a tak je nejvyšší čas rozklíčovat druhou část názvu tohoto článku – **D.V.D.B.P.** Je to prostě **Dobry Vklad Do Budoucnosti Prechezy**. Ještě jednou i ve smyslu tohoto poselství děkuji za odvedenou práci a zájem o Prechezu.

P. S.: Post scriptum se píše většinou v dopisech. Zde je možná namísto ho použít pro uvedení příkladu bezva spolupráce. Z různých důvodů nebudu jmenovat. Spousta z nás je pravděpodobně občas ve skluzu s dodávkou jakéhokoliv materiálu. Dostaneme-li ale níže uvedený obrázek, nutně se začervenáme a snažíme se deficit napravit. A možná právě v tom je schovaná velká část onoho poděkování za vaši práci a budování hezkých vztahů na pracovištích.

Tomáš Světnický

Foto: INGMAGE

Aktuality z ochrany životního prostředí, řízení kvality a bezpečnosti práce: srpen–září 2019

Dne 14. srpna 2019 se uskutečnila kontrola Krajské hygienické stanice Olomouc, územní pracoviště Přerov, na pracovišti kuchyně v PRECHEZA a. s.

Kontrola se zaměřila na plnění zákonných požadavků v oblasti hygieny práce na tomto pracovišti. Kontrolovány tak byly záležitosti, jako je přidělování osobních ochranných pracovních prostředků, zařazení pracovních míst do příslušných kategorií, zajišťování pracovních-lékařských služeb, včetně posudků o zdravotní způsobilosti pro výkon práce, či stav sanitárních zařízení. Právě v poslední zmíněné oblasti byl identifikován nedostatek, který se týkal neuspokojivého vybavení šatny pro muže. Bude provedena náprava.

Dne 26. září 2019 se v Praze konala konference pořádaná Svazem chemického průmyslu ČR k výročí 25 let Responsible Care v ČR.

Od doby, kdy se představitelé Svazu chemického průmyslu (SCHP) ČR a jeho prvních 16 společností přihlásili k plnění principů Responsible Care, již totiž uplynulo 25 let. Národní program pod názvem Odpovědné podnikání v chemii vyhlásil Vladimír Dlouhý, jako ministr průmyslu a obchodu, společně s Miroslavem Krejčím, prvním prezidentem SCHP ČR, při příležitosti zahájení veletrhu CHEMTEC '94.

Responsible Care je dobrovolnou iniciativou celosvětového chemického průmyslu v oblasti zdraví, bezpečnosti a životního prostředí. Klade si za cíl podporovat soustavné zlepšování výkonu v těchto oblastech. Základní principy Responsible Care vznikly v roce 1985 v Kanadě a SCHP ČR společně se svými společnostmi se k nim v roce 1994 přihlásil jako 23. národní asociace chemického průmyslu.

Aktuálně se v ČR hlásí k plnění principů Responsible Care 81 společností SCHP ČR a jeho kolektivních členů, jako jsou Svaz chemických obchodníků a distributorů ČR (SCHOD), Česká asociace čistících stanic (CACS) a Asociace výrobců nátěrových hmot (AVNH). Právo užívat logo Responsible Care získalo již v roce 1996 prvních osm společností, mezi nimi i PRECHEZA a. s.

V současné době má právo užívat logo Responsible Care celkem 55 členských organizací. Zmíněná konference byla uspořádána v rámci cyklu vzdělávacích aktivit SCHP pod názvem Odpovědné podnikání v chemii. Kromě retrospektivního vývoje Responsible Care v ČR se intenzivně zabývala náměty pro jeho další rozvoj v rámci české chemie.

Personalistika

Burza práce

PRECHEZA byla jedním z 23 zaměstnavatelů letošní Burzy práce a vzdělávání v Hotelu Jana v Přerově, která se konala 24. září. Na této akci se prezentují jednak firmy z regionu, jež hledají kvalifikované pracovníky, a také střední a vysoké školy, které nabízejí vzdělání, jaké současný pracovní trh požaduje.

Burza byla otevřená široké veřejnosti a po celý den mohli zájemci o práci získat informace přímo od zástupců firem a škol. Mezi návštěvníky burzy byli lidé hledající pracovní uplatnění nebo možnost doplnění kvalifikace, ale především

mnoho žáků základních a středních škol, kteří se zde mohli zorientovat v nabídce vzdělání.

Návštěvníkům byli k dispozici personalisté a výchovní poradci, s nimiž měli možnost pobavit se o možnostech vzdě-

lávání a zaměstnání. Zajímavým doprovodným programem byla Živá knihovna povolání s praktickými ukázkami povolání a řemesel.

Organizátory akce byla Krajská hospodářská komora Olomouckého kraje, Svaz

průmyslu a dopravy ČR a Úřad práce. Na akci jsme získali řadu kontaktů od zájemců o práci v Precheze. Rovněž jsme měli možnost diskutovat se zástupci zúčastněných škol o možnostech spolupráce.

Alena Okáčová

Foto: Alena Okáčová

Výrobní úsek

Podzimní zarážka červení se soustředila na K-systém

Letošní podzimní odstávka provozu železité pigmenty a monohydrát (ŽPM) byla plánována jako 14denní. Odstavení výroby do zarážky proběhlo v pátek 13. září. Po vyjetí a vychlazení technologií se naplno rozběhly plánované akce. A že jich nebylo málo. Největší objem prací připadl letos na K-systém, kde se soustředilo hned několik významných akcí provozní údržby i investic.

Největší investiční akcí naší zarážky byla obnova kouřovodu z kalcinační pece do elektrostatických odlučovačů SEO. Při loňské odstávce jsme při čištění potrubí zjistili velké korozní opotřebení kouřovodu. Tyto části, zejména kompenzátory, se nedají více opravovat, a proto byl odtah z kalcinační pece včetně kompenzátorů a izolace vyměněn v délce cca 30 metrů. Doslova pár metrů vedle této akce probíhala generální oprava elektrostatického odlučovače SEO B. Podobně jako u kouřovodu se oprava odlučovače prováděla z důvodu silného korozního opotřebení vnitřních částí a skříně.

Časově náročnou opravu elektrofiltru provedli pracovníci externí firmy za sedm týdnů. Montážní práce vyžadovaly trvalou přítomnost jeřábu.

Z důvodu velkého rozsahu prací byla oprava zahájena již měsíc před zarážkou. V tu dobu jsme byli odkázáni na provoz vedlejšího filtru A bez zálohy. I přes komplikace jsme úspěšně „dojeli“ do zarážky i s jedním filtrem a mohli si zhluboka oddechnout. Repasovaný filtr B najel do provozu ihned po odstávce.

Další velmi přínosnou akcí byla výměna chladiče kyseliny sírové s anodickou ochranou. Starý chladič po 30 letech činnosti

nebyl schopen díky koroznímu zeslabení vnitřních trubek zajišťovat bezpečný provoz. Nový chladič je konstrukčně i kapacitně identický s původním a věřím, že bude sloužit minimálně stejně dobře.

Kouřovod z kalcinační pece nebyl jediným potrubím, které se při odstávce dočkalo výměny. Z důvodu demolice bývalých boxů na síru byl v rámci investiční akce vybudován nový sítovod z předlohy síry na provoz kyseliny až k peci na K-systému v celkové délce 140 metrů.

Sítovod je dvojitá izolovaná trubka, jejíž vnější prostor je vyhříván parou a ve vnitřní trubce proudí nahřátá síra. Po ověření těsnosti potrubí tlakovou zkouškou a dopojení v rámci zarážky jsme nový sítovod najeli do provozu.

V rámci této odstávky jsme dokončili náhradu původního pooloveného potrubí u filtrů mlhy kyseliny sírové, tzv. „Monsant“, za plastové. Podobně jako u předchozích aparátů i zde koroze dovršila životnost zařízení.

Na termické lince v hale železitých pigmentů proběhla výměna otáčivých částí směšovacího šneku zelené skalice a monohydrátu. Akce probíhá periodicky, ovšem v letošním roce se nám díky úpravám na hřídelích podařilo posunout interval jejich

výměny na jeden rok, a to až do samotné odstávky. Odpustili jsme si tak problémy z minulých let v podobě neplánovaného odstavení s omezením provozu na několik dnů s vlivem na fond pracovní doby zařízení.

Vedle těchto hlavních naplánovaných akcí proběhla také spousta nezbytných oprav, revizí a čištění, bez kterých by se naše zařízení a hospodárné provozování výroby prostě neobešly. Tyto práce jsou zajišťovány naší provozní údržbou a pracovníky provozu. Jedná se zejména o revize všech typů dopravníků, taktéž prohlídku nádrží a míchadel, přetřídění katalyzátoru na K-systému, zbavení úsad trubkovnic chladičů kyseliny a další činnosti dle předem daných provozních dispozic a požadavků provozní údržby.

Vzhledem k tomu, jaký objem prací byl naplánován, zdála se zarážka krátká. Díky dobré přípravě, koordinaci prací i velmi příznivému počasí se nakonec vše podařilo zvládnout a byly uskutečněny všechny plánované akce. Po vyhřátí K-systému a pece byl v plánovaném termínu 26. září obnoven běžný provoz. Poděkování si zasluhuje všichni zainteresovaní pracovníci a firmy.

Tomáš Příkopa

Foto: Tomáš Příkopa

Energetika

Rekonstruované VN distribuční rozvodny R31 a R32

Koncem roku 2018 byly v Precheze uvedeny do provozu přeložené distribuční rozvodny R31 a R32. Tyto rozvodny byly přeloženy z důvodu nutnosti demolice starých objektů a jsou nově vybaveny distribučními rozváděči UniGear na napěťové hladině 6,3 kV.

Zapojení rozváděčů je vždy provedeno se 100% zálohou z důvodu potřeby nepřetržitosti dodávek elektřiny. Odběratel proto ani nepozná, že se při distribuci elektřiny do jeho zásuvky něco děje. Použité rozváděče jsou provedeny podle standardu IEC 62271-200 a jsou vybaveny veškerými dostupnými aktuálními bezpečnostními prvky jak z pohledu obsluhy rozvodny, tak i pro zajištění dodávky elektřiny.

Rozváděče jsou nově vybaveny zábleskovými ochrannými. Záblesková ochrana je určena k včasnému zjištění počátku vzniku

elektrického oblouku a okamžitému vypnutí nadřazeného jističe. Po vzniku zkratu přeskočí jiskra a začne hořet elektrický oblouk, jenž má teplotu kolem 5 000 °C. Tento oblouk poškozuje svou vysokou teplotou elektrické zařízení, způsobuje tavení přírodních lišt a ve svém konečném důsledku kompletní vyhoření zařízení.

Pro představu – při trvání oblouku 100 ms hoří kabely, po 150 ms se už taví měď a při dosažení 200 ms se už taví i ocel. Proto je nutné, aby záblesková ochrana zareagovala do 50 ms – a čím dříve po vzniku oblou-

ku dojde k odpojení elektrického zařízení od zdroje, tím menší škody na zařízení vzniknou.

Nové rozváděče jsou připojeny do stávajícího systému monitoringu a řízení distribučních rozvodů. Na velínu energetiky v budově TPH jsou mimo jiné osazeny operátorské stanice, které monitorují všechny rozváděče ve všech distribučních rozvodnách v Precheze. Jedná se o systémy MicroSCADA Pro, Historian a SDM600. MicroSCADA Pro je navržena pro kompletní sledování a řízení primárních a se-

Foto: David Blaták

kundárních zařízení rozvodů elektrické energie v reálném čase. Umožňuje bezpečně komunikovat s ochrannými a řídicími prvky rozváděčů prostřednictvím operátorských stanic. MicroSCADA Pro dává celkový přehled. Tím usnadňuje roz-

hodování obsluhy a zlepšuje dostupnost energetického systému.

Historian poskytuje výkonné nástroje pro analýzu dat trendů a výkazů. Analytické nástroje pro vyhodnocování spotřeb elektrické energie identifikují příležitosti k optimalizacím.

SDM600 je systém určený pro centralizovanou správu dat zařízení různých výrobců podporujících normu IEC 61850. Systém je určen pro komplexní správu dat poruchových zapisovačů, centralizovanou správu uživatelů a centrální logování bezpečnostních a konfiguračních událostí. Také umožňuje centrální sledování, grafický přehled o časové posloupnosti událostí v celé síti a jejich detailní vyhodnocení.

Nové distribuční rozvodny jsou v plném provozu a zajišťují dodávky elektřiny jak pro výrobní, tak i pro nevýrobní objekty v areálu Prechezy (mj. i v lokalitě „starý závod“).

David Blaták

Technický servis

Malá výstava ve velké továrně: Pigmenty FEPREN probarvují asfaltové povrchy více než dvacet let

Převažujícím odvětvím z pohledu spotřeby železitých pigmentů FEPREN je stále stavebnictví, sektor pokrývající mimo beton i různé formy aplikací barevného asfaltu. Mezi nejvýznamnější patří konstrukce barevných asfaltových betonů, kalových vrstev a mikroberců, které jsou denně vystavovány účinkům mechanického zatížení dopravou, ale i povětrnostním vlivům. Trvanlivost je odvislá od způsobu jejich využívání a údržby. V prostředí asfaltu se postupně etablovaly i anorganické pigmenty a dnes jsou neoddělitelnou součástí pohledových asfaltových ploch.

Nenahraditelné benefity asfaltu

Alternativa barevného odlišení asfaltových ploch od ostatních povrchů přináší nejen esteticky přijatelný vzhled asfaltu, ale i přehlednost dopravní situace. To vede k dlouhodobě zvýšené bezpečnosti silničního provozu na dopravně exponovaných místech, jako jsou přechody pro chodce, železniční nebo tramvajové přejezdy a různá napojení či ukončení cyklostezek.

Dalším benefitem asfaltu je možnost ho provést jako svrchní konstrukci s vysokým akustickým útlumem, tzn. s přispěním k akustické pohodě, a to zejména v obydlích zástavbách a v centrech měst. Zde

pak právě barva řeší i lépe architektonicky ztvárnitelné prostředí.

Posledním, ovšem v současnosti významným přínosem je změna (zesvětlení) barvy černého povrchu asfaltu snižující jeho tepelnou jímavost (absorpci), s čímž souvisí zlepšené teplotní klima městských aglomerací, zejména v letních měsících.

20 let pigmentů FEPREN v praxi

Avšak pro funkční a trvanlivé rozlišení mohou být matrice asfaltových systémů barveny pouze kvalitními, v tomto ohledu to znamená světloláskými, anorganickými pigmenty. Takto jsou již přes dvacet let používány anorganické pigmenty

FEPREN, nejprve v odstínu TP303 a nyní již i TP200, a to nejčastěji v granulované formě GA nebo v práškové podobě, ale v tepelně rozpustných igelitových obalech.

Nejvíce se pigmenty k tomuto účelu používají ve Francii a Holandsku. Podle informací holandského distributora bylo jen v této zemi probarveno na jeden milión tun asfaltu našimi granuláty. Realizace barvených krajnic a přímořské cyklostezky přibližují přiložené fotografie původem právě z Holandska.

Asfaltové vozovky zkrátka neodmyslitelně patří ke každodennímu životu moderní společnosti.

Jan Příkryl

Foto: VENTRACO B. V.

Reportáž

Cesta do neznáma – pracovní den našich IT specialistů

Ve čtvrtém pokračování našeho miniseriálu nahlédneme, jak tráví pracovní den naši IT specialisté, kteří se starají o náš „hardware“ a zajišťují tzv. polní servis. Bez jejich činností by se většina kolegů jen stěžila obešla. Může se zdát, že vše řídí ze své kanceláře, ale opak je pravdou...

Pan Radim Vařák a jeho kolega Michal Šindler sídlí ve 3. patře administrativní budovy, v místnosti č. 317, vnitřní linka č. 2547, napravo u hlavního schodiště. Začínáme jako obvykle vstupem do kanceláře.

Ihned při příchodu nás upoutá vzrostlý sukulent s latinským názvem „Euphorbia“, který dominuje celé místnosti a byl zde jistě vzhledem ke své velikosti ponechán předchůdcem pana Vařáka k ozdobení vcelku technického prostředí. Za pozornost stojí pracovní stůl s masivním svérákem, velkým množstvím potřebného nářadí a náhradních dílů nezbytných pro jejich práci.

Ptáme se, co že je náplní jejich pracovní funkce. Podrobně nám vyjmenovávají činnosti, jako je zajišťování spotřebního materiálu do tiskových zařízení, základních náhradních dílů k PC, instalace nových PC, monitorů, klávesnic a tiskáren na jednotlivá pracoviště, vedení příslušné dokumentace o stavu prostředků výpočetní techniky a stavu kopírek (těchto je v současné době v podniku cca 80 ks). Obstarávají opravy poruch výpočetní techniky a periferních zařízení vlastními silami či zprostředkovávají opravy u externích organizací.

Neméně důležitá je také správná ekologická likvidace PC odpadu. Provádějí i kontrolu funkčnosti docházkových turniketů a odstranění mechanických či elektronických závad, které se v případě poruchy vyskytují. Několikrát týdně

kontrolují klimatizace místností, kde se nacházejí počítačové servery. Teplota je zde nastavena na příjemných 21 °C.

Rády bychom se podívaly i do terénu a pan Vařák a jeho kolega navrhnou provést testování vyrobeného držáku na kamerový systém na provozu VH, vně haly Separace bílého sádrovce 2, pro účely monitorování plnění vagónů bílým sádrovcem Pregips.

Vydáváme se tedy na trasu od hlavní budovy AB. Po 10 minutách přicházíme k hale Pregips 2, následujeme kolegy na plošinu budovy, abychom byly svědkyněmi instalace držáku.

Držák vyrobený vlastními silami je díky šikovnosti pracovníků útvaru Informatiky stabilně připevněn na ocelovou konstrukci a nasměrován do správného

Držák kamery

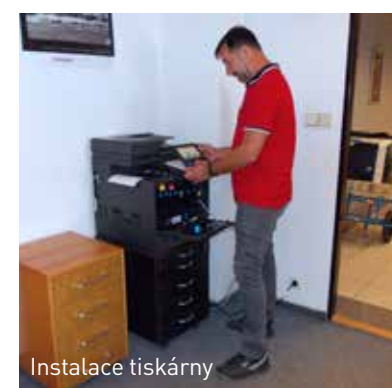
Kontrola závory

úhlu. Znovu jsme se přesvědčily, že u této profese je nutné mít i jistou manuální zručnost a zkušenost se zámečnickým řemeslem. Pořizujeme fotodokumentaci a vydáváme se na kontrolu serverovny kamerového systému, která je umístěna v budově Energetiky, napravo od velínu č. 1. Místnost nás přivítá tichým švelením ventilátorů a blikáním drobných světelných bodů.

Po kontrole se vydáváme směrem k hlavní výtahové šachtě, kde kolega Šindler ještě provádí kontrolu funkčnosti ramene závory vjezdu u hlavní výtahové podniku. Celkem nám krokoměr napočítal 8543 kroků, ale to není pro tento den vše. Kolegové ještě musí provést výměnu tiskového řešení ve 4. patře Komerčního úseku. Po cca 20 minutách je instalace

včetně testování dokončena. Jistě by se našly i další činnosti, které bychom rády viděly, ale to si necháme pro další pokračování.

Martina Tomečková a Petra Odložilíková

Instalace tiskárny

Foto: Martina Tomečková a Petra Odložilíková

Energetika

Zase jsme chytřejší – školení na frekvenční měniče ABB

Frekvenční měnič je elektrické zařízení, které je určeno k regulaci otáček elektromotorů. Otáčky se mění současnou změnou frekvence a napětí, při jmenovitých hodnotách napětí jen změnou frekvence.

Měníče se používají všude tam, kde jsou potřeba jiné než štítkové parametry pohonu nebo kde je zapotřebí měnit rychlosti otáčení (většinou snižovat, ale jak víme z praxe, někdy je potřeba i zrychlit). Používají se také tam, kde jsou velké setrvačnosti – v takových případech slouží měniče pro řízení rozběhu i zastavení bez rázů. Měníče jsou k dispozici jak pro jednofázové, tak i pro třífázové stroje. Lze je využít pro různé typy zátěží – jinak je zapotřebí ovládat, resp. napájet stroje s konstantními otáčkami (typicky dopravníky či mlýny), jinak stroje s nekonstantní zátěží (např. ventilátory či odstředivá čerpadla), kdy zátěž narůstá kvadraticky. Existuje několik metod regulace, které se liší zejména použitím – od nejjednodušších pro jednoduché aplikace s konstantní zátěží až po ty nejsložitější určené pro dynamicky náročné aplikace vybavené zpětnovazebními obvody, kdy lze dosáhnout jmenovitého momentu i při nulových otáčkách. Metody regulace lze samozřejmě pro speciální použití různě kombinovat.

Ovládání měničů je také různé a lze plně přizpůsobit podmínkám jejich použití. Měníče je možné ovládat buď z displeje přímo na měniči (to je ale nepraktické), nebo dálkově – ať už s použitím různých ovládacích prvků na panelech, nebo z řídicích systémů (tento způsob je u nás preferovaný). Moderní frekvenční měniče umožňují také autonomní zpětnovazební regulaci, kdy celou úlohu „ovládání pohonu“ řeší sám měnič. Chceme-li například udržovat konstantní hladinu v nějaké nádrži, ze které je technologický odtok, potřebujeme řídit čerpadlo doplňování do nádrže. Přivedeme do měniče signál hladiny a v měniči zprovozníme regulaci – měnič začne vyhodnocovat rozdíl mezi požadovanou a skutečnou hodnotou hladiny. Otáčky měniče se tomuto rozdílu přizpůsobují – řídíme nátok! Stejněho výsledku lze dosáhnout i jinak, například škrcením (průtoku v potrubí), ale většinou je to energeticky náročnější. A protože škálovat (0–100 %) lze signál jakékoli fyzikální veličiny, jsou možnosti využití omezeny

Foto: Ludvík Prášil

pouze kreativitou uživatelů, resp. designérů technických řešení. V našem případě se tyto jednoduché autonomní regulace příliš nevyužívají – málokde totiž máme osamocené stojící čerpadlo či ventilátor, naše zařízení jsou komplexní. Ale někdy se podobná řešení využívají pro testování, návrhy převodovek apod. Před použitím je zapotřebí měnič nastavit. Povinné je základní nastavení, někdy označované jako rychlé uvedení do provozu – do měniče je nutné vložit štítkové hodnoty motoru a základní parametry pohonu (typicky minimální a maximální frekvence). Pro většinu aplikací je toto nastavení dostačující, při speciálních použití lze ale nastavit doslova všechno pomocí několika sad parametrů. Měníče se svým okolím komunikují buď signálově, nebo lze nastavit komunikaci po široké škále průmyslových sběrnic. Zařazením do elektroinstalace umožňují měniče také mnoho ochranných funkcí – ochranu proti zkratu, přetížení, přehřátí vinutí atd. Pro měniče existuje také spousta doplňko-

vé výbavy, jako jsou nejrůznější tlumivky, brzdné odpory, filtry... Ptáte se, jak to všechno víme? Byli jsme na školení! 6. září 2019 se celkem osm pracovníků elektroudržby zúčastnilo školení na frekvenční měniče ABB, poměrně hojně používané v PRECHEZA a. s. Konkrétním cílem školení bylo seznámení se s produktovou řadou ACS880-01, -04, -07. Seznámili jsme se s principy funkce a ovládáním měničů, ale i s možnostmi parametrizace, nejčastějšími závadami a metodami údržby. Zkušební školitelé po rozsáhlé teoretické přípravě předvedli na jednotlivých zkušebních měničích širokou škálu možností nastavení. Správnost nastavení ověřovali ukázkou – funkční zkouškou. Velkou část školení tvořil workshop – praktická práce s frekvenčními měniči, kdy jsme si sami vyzkoušeli jednotlivá nastavení i diagnostiku frekvenčních měničů, které jsou u nás nainstalovány. Školení proběhlo v rámci dalšího vzdělávání pracovníků pod záštitou personálního útvaru. **Ludvík Prášil**

Bezpečnostně technické služby

Rekonstrukce požární věže

V měsících srpnu a září 2019 proběhla rekonstrukce opláštění požární věže, která slouží k přirozenému sušení požárních hadic. Věž je vysoká 14 metrů a její půdorysné rozměry jsou 2 x 2 metry. Původní opláštění pocházelo ze šedesátých let minulého století a bylo již v nevyhovujícím stavu. Odpadávající prkna ohrožovala jak zaměstnance PRECHEZA a. s., tak i další osoby pohybující se v areálu a. s. Otvory v opláštění pak dovnitř vnikli holubi, kteří znečišťovali svými výtrusy stěny, podlahu a sušené požární hadice.

Firma Zemánek Petr – LEMONT postavila okolo celé požární věže lešení, aby tak mohla proběhnout její bezpečná oprava. Firma CETRA s. r. o. následně provedla odstranění původního opláštění, antikorozní ošetření kovové konstrukce a instalaci nového opláštění. Po několika týdnech namáhavé a někdy dosti složité práce byla rekonstrukce věže dokončena. Sami se o tom můžete přesvědčit na vlastní oči, když budete opouštět areál PRECHEZA a. s. nákladní vrátnici, u které, jak jistě všichni víte, stojí budova požární zbrojnice, jejíž součástí je i požární věž. Pro ty, kteří nákladní vrátnici neprocházejí, přikládám fotografii s ještě

postaveným lešením. Do uzávěrky tohoto vydání novin nebyla stavba předána provozovateli. Proč je nutné požární hadice sušit? Doba životnosti požárních hadic závisí na jejich údržbě – především na praní, sušení a uskladnění. Běžná životnost činí v průměru 8 až 10 let, řádně udržované hadice vydrží v provozuschopném stavu 15 až 20 let. V současné době jsou hadice dodávány převážně v délkách 20 metrů a podle účelu je v ČR dělíme do tří skupin: – malé hadice o světlosti 1" pro průtočnou množství do 100 l/min určené pro zařízení pro dodávku požární vody (hydranty),

Foto: Petr Kopecký

– útočné hadice o světlosti od 1,5" do 2" pro maximální průtočnou množství 300 l/min, – dopravní hadice o světlostech od 2,5" do 3" pro maximálně dopravovaná množství 900 l/min.

Pro zajímavost, v Itálii se používají dopravní požární hadice o světlosti 100 mm, ve Francii 110 a 150 mm. Existuje i možnost umělého sušení hadic, při němž se ve skříňových sušárnách používá vzduch o teplotách 50 až 55 °C. I když se urychluje proces sušení, umělé sušárny způsobují tepelné stárnutí gumové vložky. To znamená, že guma ztrácí pružnost, stává se křehkou a na jejím povrchu se objevují trhliny. Proto je přirozené sušení hadic v požární věži výhodnější.

Petr Kopecký

Personalistika

Zdroj: <https://www.ibesip.cz/Tematicke-stranky/Aktivni-pohyb-v-silnicnim-provozu/Budte-videt,-prezijete/Budte-videt>

Bud'te vidět, cyklisté!

Každý den dochází na silnicích k mnoha vážným dopravním nehodám. Oběťmi těchto nehod bývají velmi často také chodci a cyklisté, kteří se ve většině případů nechovají v souladu se základními pravidly bezpečnosti pohybu na silnici.

Právě chodci a cyklisté by měli mít na paměti, že jsou velmi lehce zranitelní a jsou těmi nejslabšími účastníky silničního provozu. Následky při střetu s motorovými vozidly bývají velmi často tragické, a proto je třeba dbát na dodržování veškerých pravidel, která výrazně snižují pravděpodobnost vzniku rizika. Jednou z nejčastějších příčin tragických nehod na pozemních komunikacích je snížená viditelnost a nedostatečné osvětlení účastní-

ků silničního provozu. „Vidět a být viděn“ je základní pravidlo bezpečnosti na silnicích a za snížené viditelnosti toto pravidlo platí dvojnásob. Slovo „vidět“ v tomto případě znamená dobře si všimnout všeho, co se kolem nás děje, předvídat a soustředit se na dění na silnici. Naopak slova „být viděn“ zase to, abychom pro ostatní účastníky silničního provozu byli dostatečně viditelní. Řidiči, kteří zranili chodce nebo cyklistu, se často shodují na tom, že nebyli vidět buď vůbec, anebo až na poslední chvíli, kdy už nebyli schopni zareagovat a vyhnout se tak nárazu. Osvětlení cyklistů je řešeno také z legislativního hlediska, konkrétně zákonem č. 361/2000 Sb., Zákon o provozu na pozemních komunikacích: § 58 (5) Cyklista je povinen za snížené viditelnosti mít za jízdy rozsvícen světlomet s bílým světlem svítícím dopředu a zadní svítlnu se světlem

červené barvy nebo přerušovaným světlem červené barvy. Je-li vozovka dostatečně a souvisle osvětlena, může cyklista použít náhradou za světlomet svítlnu bílé barvy s přerušovaným světlem. Nadcházející roční doba přináší pozdější svítání a dřívější stmívání, což znamená, že při ranních cestách do práce nebo večerních návratech bývá již většinou šero nebo úplná tma. Snížená viditelnost v čase, kdy před pár týdny bylo ještě denní světlo, by měla být jasným signálem pro cyklisty i chodce, že je třeba se vybavit aktivním či pasivním zdrojem světla a být pro ostatní dostatečně vidět. Viditelnost lze zvýšit vhodnou barvou oblečení a doplňky z fluorescenčních a reflexních materiálů, které zvyšují světelný kontrast vůči pozadí a prodlužují tak vzdálenost, na jakou může řidič chodce nebo

cyklistu zaznamenat. Fluorescenční materiály zvyšují viditelnost za denního světla a za soumraku, ovšem ve tmě svou funkci ztrácejí. Nejčastěji používanými barvami jsou jasně žlutá, zelená a oranžová. Reflexní materiály naopak odrážejí světlo v úzkém kuželu zpět ke zdroji a to až na vzdálenost kolem 200 metrů! Výrazně tak zvyšují viditelnost za tmy a za snížené viditelnosti. Reflexní materiál je v noci vidět na 3krát větší vzdálenost než bílé oblečení, které je

viditelné na cca 55 m, a na více než 10krát větší vzdálenost než oblečení modré, jehož viditelnost je cca 18 m. Jen pro představu, při rychlosti 75 km/h potřebuje řidič automobilu nejméně 31 metrů (1,5 s) na to, aby si uvědomil nebezpečí a odpovídajícím způsobem zareagoval. Použitím osvětlení a reflexních materiálů dáváte řidičům dostatečný prostor k včasné a správné reakci! Dbejte na své bezpečí a buďte vidět!

Jaroslav Běhalík

Výrobní úsek

Nová linka odpařování na PS04 Hydrolýza

Na přelomu prázdnin byla úspěšně uvedena do provozu nová linka odpařování černého roztoku, která využívá odpadní teplo z mikronizace. Její provoz je úspornější, jak co se týče spotřeby energie, tak i z hlediska údržby. Díky využití vysoce odolných materiálů je minimalizována koroze zařízení a kontaminace produktu nežádoucími prvky.

Odpařování roztoku se provádí v provozním souboru PS04 Hydrolýza, kde se zpracovává černý roztok po krystalizaci, odstředování a kontrolní filtraci. Odparka slouží k jeho zahuštění odpařením vody na požadovanou koncentraci TiO₂. Dopusud byly využívány dvě kontinuální

linky odpařování, jež z provozního hlediska trvale vykazovaly vysokou měrnou spotřebu páry a také vysoké náklady na údržbu. Nutné odstávky pro opravy se odrazily v celkové snížené kapacitě celého souboru. Bylo tedy rozhodnuto vybudovat kompletně novou technologickou linku,

kteřá by umožnila flexibilně využít volné zdroje odpadního tepla z provozního souboru mikronizace a jejíž konstrukční a materiálové provedení klíčových aparátů bude plně respektovat fyzikální i chemické vlastnosti zpracovávaných látek.

Vzhledem k nedostatku prostoru v hale se vedle stávajícího přístavku odparek vybudoval nový přístavek, kam byla celá linka umístěna.

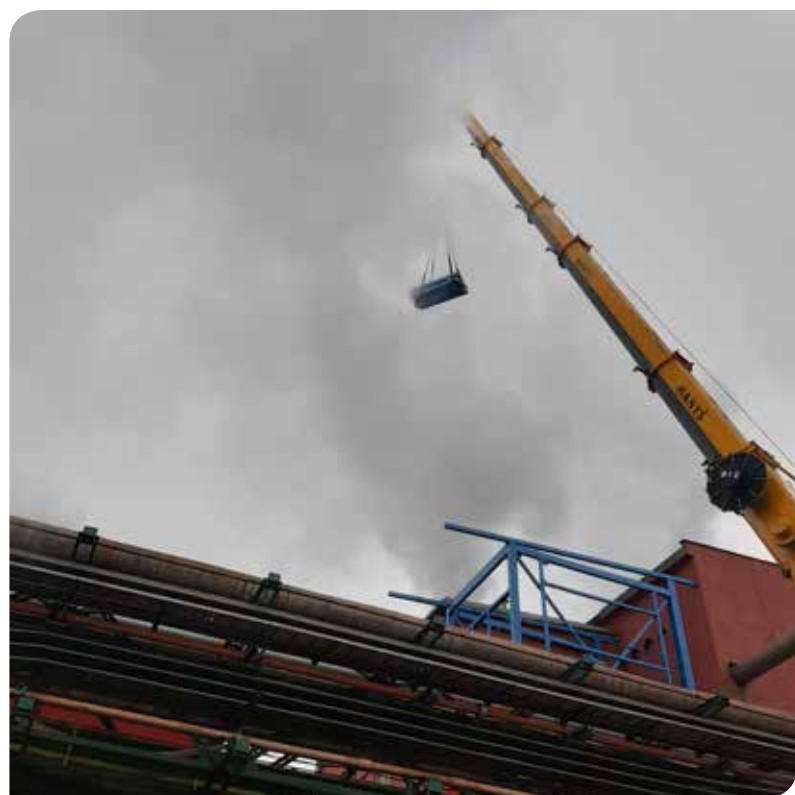
Technologie byla navržena na míru, v souladu s veškerými specifickými podmínkami a požadavky výroby TB a v úzké spolupráci s dodavatelem, finskou firmou KBR Ecoplaning. Ta má řadu úspěšných referencí pro stejnou aplikaci u různých výrobců TB. Najížděcí technici dodavatele byli také přítomni komplexním zkouškám i nájezdu.

Technicky vzato se tedy jedná o jednu kontinuální linku odpařování. Vařák odparky je jednostupňový vertikální tepelný výměník s klesajícím filmem. Odželezený titanový roztok natéká do hlavy odparky, kde se systémem vestaveb rovnoměrně distribuuje do jednotlivých grafitových trubek. Ohřev roztoku je zajištěn topnou vodou uzavřeného cirkulačního okruhu odparky, který je sám nepřímo vyhříván topnou vodou z mikronizace a v případě potřeby (tj. nedostatku tohoto tepla) je nepřímo dohříván parou.

Provoz je navržen tak, aby bylo možné flexibilně využít oba zdroje tepla zvlášť i dohromady. Celý systém je pod vysokým vakuem, zajištěným vodokružnou

Foto: Zdeněk Babánek

vývěvou. Díky sníženému tlaku černý roztok vře již při nízké teplotě, kolem 50 °C. Brýdové páry jsou pohlcovány oběhovou vodou v přímém kondenzátoru par a svedeny do větve oteplené vratné oběhové vody.

Nyní je linka ve zkušebním provozu a testování výkonových parametrů. Co se energetické náročnosti týče, je oproti starým odparkám výrazně ekonomičtější. Při stejném výkonu spotřebuje přibliž-

ně o 25 % méně energie. Navíc v letních dnech, kdy je odpadního tepla přebytek, byl po většinu doby chodu využíván pouze ohřev vodou z mikronizace a spotřeba páry tak byla téměř nulová.

Nový technologický celek je plně automatizován a jeho výkon splňuje i do budoucna všechny předpoklady pro dosažení plánované roční kapacity výroby titanové běloby.

Kateřina Stojanová

Energetika

Zažili jsme krátký blackout

Blackoutem rozumíme přerušení dodávky elektřiny, ať už z důvodu poruchy na zdrojích, nebo i kvůli výpadkům přenosové či distribuční soustavy. Pro zajištění dodávky musí fungovat veškerá zařízení. Stoprocentní funkcionalitu ale nelze zajistit u žádného technického zařízení, naštěstí lze pomocí zdrojů nepřerušitelného napájení (akumulátorových nebo generátorových) při krátkodobých výpadcích zajistit dodávku elektřiny pro udržení chodu zařízení nebo alespoň poskytnout energii pro bezpečné odstavení. V některých případech může na 100% jistotě dodávky energie doslova záviset život. Chtěli byste ležet na operačním sále ve chvíli, kdy vypadne elektřina?

Krátké přerušení dodávky elektřiny jsme mohli nedávno zaznamenat všichni. 4. září kolem 23. hodiny byla najednou tma. A ticho. Ale jenom chvíli. Pak sykly pojišťováků jak u nás, tak na teplárně – jo, jsem uhnutej, to bylo první, co jsem udělal. Vyběhl jsem doma na balkon a ke svému překvapení hleděl do tmy. Do úplné

tmy! Bylo to nezvyklé, vzhledem k napájení města na jiné napětové hladině, než je připojena PRECHEZA a. s., většinou tma končí na hranicích areálu. Začal jsem rychle přemýšlet, kdy naposledy jsem změnil baterie v kapesní svítilně. Naštěstí se rozsvítila. Ale skoro nebyla zapotřebí. Pro zapalovač k zapálení svícnu jsem téměř

nedošel, světla se rozsvítila, lednička naskočila, elektronika v obýváku taky. Přístroje to tedy přečkaly, teď jen nastavit čas na mikrovlnce, aby to otravně nepálo. V televizi jenom šumění, kabelový signál ještě k dispozici nebyl...

Co se vlastně stalo? Na rozvodně v blízkých Prosenicích, která je součástí České energetické přenosové soustavy, došlo k pádu cizího tělesa do elektrického zařízení, čímž byl zažehnut elektrický oblouk. Ten zaznamenaly automatické ochrany a samozřejmě rozvodnu, resp. transformátor 400/110 kV, havarijně odstavily. Dodávky byly obnoveny ve velmi krátkém čase – energetická zařízení jsou podle principu N+1 zálohována, takže přejít na „linku B“ bylo otázkou doslova několika minut (nutných pro provedení manipulací na zařízení). Vzhledem k umístění rozvodny Prosenice ve středu Moravy bylo ale výpadkem zasaženo poměrně velké území. A co výpadek způsobil v Precheze? Tak v první řadě kompletní odstavení výroby. Poprvé jsme „naostro“ otestovali automatický nájezd obou dieselgenerátorů, které sice nepokryjí celkovou potřebu elektřiny, jsou ale schopny i při dlouhodobějším výpadku zajistit dodávky energie pro bezpečné odstavení veškerého zařízení

Foto: INGIMABE

(např. otáčení kalcinačních pecí do jejich úplného vychlazení) i napájení nouzového osvětlení.

Bez elektřiny nebyl ani náš externí dodavatel schopen zajistit dodávku páry. Sekvence v řídicích systémech přešly do stavu „výpadek napájení“. Řídicí systémy samotné jsou napájeny ze záložních zdrojů a zůstaly běžet. Výpadek tentokrát naštěstí nebyl dlouhý, takže nemusely být bezpečně vypínány.

Elektřina pro ovládání, nevyjmenované pohony a prvky polní instrumentace ale k dispozici nebyla. Ze zálohy (akumulátorové velké UPS) byly v průběhu výpadku napájeny i IT technologie pro řízení provozu, proto bylo možné neprodleně po ob-

novení dodávek elektřiny postupně najet do provozu veškeré chemické technologie. I tak nájezd zařízení trval de facto celou noční směnu, i když elektřina byla k dispozici v podstatě hned a parametry páry od dodavatele byly stabilizovány během rámcově dvou hodin. Díky všem, kteří přiložili ruku k dílu.

Problematika blackoutu je natolik zájímavá a rozsáhlá, že jí budeme věnovat celý článek v některém z příštích čísel. A nezapomínejme, že aťáčko-energetický vtípek – Google: „Já každého najdu!“, Facebook: „Já všechny znám.“, elektřina: „Tak se, kluci, uklidníme...“ – zas až takovým vtípkem není!

Ludvík Prášil

Personalistika

Cyklotour PRECHEZA 2019

Pěkné sobotní ráno 31. srpna 2019, obloha jasná. Fanoušci cyklistiky a jejich blízcí, přátelé a spolujezdci se pomalu sjíždějí před AB budovu. Ti nejmenší jsou možná trochu nervózní z tolika „cizích“ lidí. Informace a diskuse o cestě probíhají. Místa jsou vidět i drobné ochutnávky vlastních produktů a jejich vzájemné hodnocení.

Poslední lístky na zaslužené občerstvení jsou rozdány, poslední informace o trase a startu předány. A už to začalo. Start. Cyklotour PRECHEZA 2019 je zahájena. Z důvodů bezpečného překonání dopravních nástrah města Přerova za doprovodu

Policie ČR. Všechno dobře dopadlo, jsme na cyklostezce směr Lipník nad Bečvou. Tady se skupina dělí dle možností a cílů jezdců. Všichni podle svého uvážení. Někdo pokračuje volným tempem do Lipníka nad Bečvou podél řeky Bečvy. Někdo

volí tempo rychlejší. Míst, která jsou cestou navštěvována, je určitě mnoho, ať už Helfštýn, nebo rezervace Škrabalka. Dokonce několik borců zdolává štít Malebník a pořizují o tom zápis do jeho vrcholové knihy. Ať jedeme, kam jedeme, všichni se dříve nebo později scházíme v pizzerii Na Bečvě v Lipníku. Intenzivní výměna zážitků z cesty probíhá i tady při konzumaci zasluženého občerstvení.

Prostě příjemné sobotní dopoledne. Je třeba poděkovat organizátorům za vše, co pro tuto akci udělali. Nám, kteří jsme se zúčastnili, už nezbyvá než čekat na další ročník. Kolu zdar!

Jiří Běhal

foto archiv Precheza

ZO OS ECHO

Jizerky v „babím létě“

Krásné čtyři dny prožili naši zaměstnanci se svými rodinnými příslušníky v Jizerských horách. Zájezd již tradičně pořádal dílenský výbor základní organizace č. 9 pod vedením Alice Štěpničkové.

První den jsme absolvovali trasu po „rozhlednách“ z Lučan nad Nisou do Bedřichova. V pátek a v sobotu byl výchozím bodem rozcestník Smědava, odkud jsme překonali jeden den levou a druhý den pravou turistickou hřebenovku Jizerek. Neděle již patřila před cestou domů prohlídkám zámku a pivovaru ve Frýdlantu.

Nevím, jak to ta Alice dělá, ale opět nám všem zajistila nejen pěkné ubytování v Lázních Libverda, ale zařídila to i „tam nahoře“, takže počasí bylo pro turistiku jako stvořené. Velký dík patří nejen jí, ale také jejím spoluorganizátorům a v neposlední řadě řidiči autobusu Standovi Pittnerovi. Už se všichni těšíme na další poznávání krás naší vlasti.

Dana Lehnertová

Foto: Alena Malková

Příroda kolem nás

Listopad v přírodě

Je to ten nejoblačnější měsíc roku. Jeho specialitou jsou prudké náhlé větry, plískanice, sněhové přeháňky a ve vyšších polohách někdy už stálý sněhový koberec. Stromy se již nepyšní pestrým listím, všechny barvy se slily do blátivě hnědých odstínů. Hnědá jsou i zoraná pole a holé kmeny stromů prosvítající mlhou. Je nevlídně, počasí připomíná brzký příchod zimy a my nemáme příliš chuti vyjít ven. Přesto bychom se neměli zavírat v přetopených domech, nýbrž vyrazit do přírody a zhluboka dýchat. Listopad je totiž dle pravidel čínského pentagramu měsícem plíc, které bychom měli v tomto čase intenzivně posilovat.

S rozkvetlými podzimními loukami už jsme se rozloučili, jen sem tam můžeme najít poslední květy jetele či sedmikráska, žlutý mléč rolní nebo heřmánkovce nevonny. Tyto víceméně plevelné rostliny se drží až do prvního zámru. Přesto je však stále na co se dívat, stačí mít oči otevřené. Jak je každý rok zvykem, odlétají poslední tažní ptáci. Posledními opozdilci jsou lisky, kormoráni, volavky a poštolka obecná. Naopak do našich končin přilétají zimovat jiné zajímavé druhy ptáků, kupříkladu káně rousná nebo brkoslav severní. Brkoslav je velmi nápadný zpěvný pták velikosti špačka. I jeho let se nápadně podobá letu špačku a během něj se ozývá

tichým, zvonivým „sirrr“. Je načervenalé hnědý se špičatou chocholkou a bílou a žlutou kresbou na křídlech a na ocase. Brkoslavové jsou hmyzožraví ptáci a na jejich jídelníčku převažují komáři. V zimě se však krmí zejména bobulemi a dužnatými plody. Pokud budete mít štěstí, můžete je vidět, jak se slétají na stromy a keře jako sarančata. Hodují převážně na jeřabinách, šípčích a plodech hlohu. Jako jedni z mála ptáků požírají také jemlé bílé, ochmet evropský a kalinu obecnou. Mají ovšem rádi i jablka, která zbyla na stromech u cest či v zahradách.

Brkoslavové jsou velmi žraví a právě jejich nenasytnost je v zimě nutí k neustálému hledání a konzumaci potravy. Jde ovšem

Foto: Richard Hoeg

o relativní nenasytnost, protože velké množství přijaté potravy nestačí strávit. Například šípek se zdrží v zažívacím ústrojí maximálně 30 minut a natráven je jen na povrchu. Zajímavostí je fakt, že nikdy

nevíte, kdy na brkoslavy narazíte. Někdy migrují časně a invazně ve stohlavých i tisícíhlavých hejnech, jindy táhnou postupně od listopadu až do ledna a unikají tak lidské pozornosti. Setkat se s nimi při

troše štěstí můžete prakticky kdekoli, nemají stálá zimoviště a nelze tedy dobře předvídat, kde se letos objeví, objeví-li se vůbec. Snad se nám letos poštěstí nějakého spatřit.

Kateřina Stojanová

Fotoreportáž

PRECHEZA AGROFERT RUN

V sobotu 7. září se v areálu společnosti PRECHEZA již po šesté závodilo „okolo komína“. Akce byla součástí seriálu Agrofert Run 2019. Ten letos začínal v květnu v pardubické Synthesii a přes Fatru se dostal do Přerova. Letošní seriál pak pokračoval závodem v Čapím hnízdě a netradičně byl zakončen závodem v a.s. DEZA.

Letos byli závodníci v Precheze po celý den osvěžováni deštěm, přesto si akci nenechalo ujít téměř 1 000 účastníků. Závod byl rozdělen na několik kategorií – od třísetmetrových pro pětileté a šestileté děti až po nejdelší, desetikilometrový běh. A zatímco běhy do délky 1 km vedly areálem Prechezy, účastníci hlavního závodu běželi po nábřeží Bečvy a krásným prostředím městského parku Michalov. **Hlavní závod, Desítku okolo komína, absolvovalo 319 závodníků. Nejrychlejší si s trati poradil Martin Kučera, a to v čase 0:33:24. Nejrychlejší ženou se stala Martina Hrdinová, která trať proběhla za 0:40:05. Desítku si zaběhlo i jedenáct zaměstnanců Prechezy. Nejrychlejší „prechezák“ byl Kamil Kocián s časem 0:43:34. Za ženy se s desítkou vypořádala Zuzka Greplová v čase 1:05:00.**

Pro děti byl po celý den připraven doprovodný program v podobě různých soutěží o ceny nebo malování na obličej. Výtě-žek ze startovního byl věnován na podporu činnosti přerovské charity. Generální ředitel Prechezy Ivo Hanáček předal symbolický šek v hodnotě 33 000 Kč zástupkyni Charity Přerov.

Generální ředitel vyjadřuje poděkování zaměstnancům, kteří se podíleli na organizaci a hladkém průběhu akce „Běhu kolem komína“.

foto archiv Precheza

Volejbal PRECHEZA Přerov

Volejbal PRECHEZA Přerov to opět rozjíždí

Před začátkem nové herní sezóny 2019/2020 probíhala jako vždy prázdninová soustředění všech složek – od žákyň až po ženy.

Mládežnické kategorie nabíraly fyzickou kondici spojenou s herními činnostmi jako každoročně v Bruntále, v Luhačovicích, v Lipníku nad Bečvou. Extraligové ženy se během srpna scházely na několikafázových trénincích v Přerově.

Fyzickou přípravu měly zpestřenou například veslováním v přerovské loděnici, venkovním kruhovým tréninkem či výběhem do okolí Přerova. Poté poslední prázdninový víkend odehrály v Městské hale již tradiční mezinárodní Zubr Cup,

přípravné zápasy s extraligovou Ostravou a Frýdkem-Místkem, turnaj ve Francii. Juniorky hostily třídní Velkou cenu Přerova, které se zúčastnilo 24 družstev z České a Slovenské republiky. Koncem září se začala rozbíhat mistrovská utkání všech extraligových kategorií, ve kterých má klub Volejbal Přerov zastoupení. Rozpis zápasů žen, kadetek i juniorek najdete na stránkách www.cvf.cz. Žákovská družstva rozjela své soutěže kvalifikačními turnaji. Popřejme všem úspěchy a radost ze hry.

Dana Lehnertová

Foto: Jan Porížek

ZO OS ECHO PRECHEZA

Audience u Lucifera, aneb jak jsme navštívili peklo

Předposlední prosluněnou sobotu v září se stovka odvážných hříšných duší vypravila do PEKLA. Cesta dlouhá 140 km nám i dětem v autobuse uběhla velmi rychle a my mohli začít obdivovat unikátní stavbu opravdového pekla, která se otevřela pro veřejnost v roce 2015 na Vysočině v blízkosti obce zvané Čertovina.

Jak pověst vzniku pekla praví, dávno předtím, než to kdokoliv mohl pamatovat, plavili se čerti na pekelném korábu a pátrali po hříšných duších. Jedné temné noci však čerty zastihla velká bouře, která jejich koráb převrátila dnem vzhůru. Stavba tak připomíná obrovskou převrácenou loď, která má pět podlaží, z toho tři podzemní.

Naši výpravu u pekelné brány přivítal svérázný čert, který se nám stal i průvodcem po všech patrech ukrytých v podzemí. My „hříšné duše“ jsme měly možnost osobně se seznámit nejen s obyvateli pekla, ale vybraní z nás dokonce byli nuceni vyzkoušet na vlastní kůži pekelné mučicí stroje.

Všudypřítomní čerti, kvílení nešťastníků smažících se v kotlích a praskání ohně bylo velmi autentické a někteří menší návštěvníci se dokonce chvilku báli i se slzami v očích. Všechny obavy ale rychle zmizely.

Podívali jsme se do čertovské školy i kuchyně, zhlédli sedm smrtelných hříchů a nakonec nás přivítal sám LUCIFER. Po důkladné inspekci Knihy hříchů bylo zjištěno, že z naší výpravy si peklo zatím nikoho nežadá, i když pár hříšníků bylo preventivně zváženo na pekelné váze známé z pohádky S čerty nejsou žerty.

Po prohlídce pekelného doupěte nám bylo dopřáno bohatého pohoštění v úžasném stylovém šenku, kde jsme měli možnost nacpat svá vyhladovělá břicha čertovskými pochoutkami a spláchnout prach a popel osvěžujícím černým pivem. Dětem po absolvování exkurze velmi rychle otrnulo a svoji přebytečnou energii vyskotaly na nafukovacích hračkách a kolotoči.

Na závěr patří velké poděkování Zuzce Greplové, naší vedoucí zájezdu, za skvěle zorganizovaný výlet pro rodiny s dětmi!

Tomáš Navrátil

Seznámili jsme se s obyvateli pekla a dokonce někteří z nás byli nuceni vyzkoušet na vlastní kůži pekelné mučicí stroje.

Foto: Tomáš Navrátil

Zdravý životní styl

Chcete zhubnout? Jezte tuky!

Asi vám po prvním přečtení výše uvedených vět prolétne hlavou, že je to nesmysl a asi se někde stala chyba. Snad vám dnešní text osvětlí, že zvolený nadpis není zase tak zcela od věci.

V minulých článcích jsme podrobněji probrali sacharidy a bílkoviny. Dnes k nim přidáme třetí a poslední makroživinu, kterou jsou tuky nebo také lipidy.

Tuky tvoří nedílnou součást potravy. Jsou cenným zdrojem energie, poskytují tepelnou a mechanickou ochranu orgánů, podílí se na výstavbě buněčných membrán a nervového systému, pomáhají při tvorbě některých hormonů, jsou zdrojem vitamínů rozpustných v tucích (A, D, E, K) a esenciálních mastných kyselin.

Tuky obsažené v potravě jsou nazývány triacylglyceroly (TAG) a jsou tvořeny třemi mastnými kyselinami navázanými na glycerol. Mastné kyseliny jsou z hlediska výživy nejdůležitější a nejvýznamnější složkou lipidů. Rozdělujeme je podle počtu dvojných vazeb takto:

– Nasycené mastné kyseliny (NMK) nemají v molekule dvojnou vazbu. Vyskytují se v živočišných tucích (sádlo, máslo) a v rostlinných tucích (kokosový, palmový a kakaový tuk). Za pokojové teploty jsou tuhé, nepatří tedy mezi oleje. Jsou podstatně odolnější proti oxidaci, žluknutí i proti přepalování v důsledku vysokých teplot, proto jsou v kuchyni vhodnější na smažení a fritování. Ale – a to je nutno zdůraznit – zvýšený příjem nasycených mastných kyselin způsobuje zvýšení hladiny cholesterolu ve stravě a významně zvyšuje riziko srdečně-cévních onemocnění.

– Pokud je v řetězci přítomna jedna dvojná vazba, jedná se o mononenasycenou mastnou kyselinu (MNMK). Vyskytuje se

převážně v rostlinných olejích (slunečnicový, řepkový, sójový, olivový) a v ořeších. Příkladem těchto MNMK je kyselina olejová, která se ale může vyskytovat nejen ve formě cis (nejdůležitější z nutričně-fyziologického hlediska), ale i ve formě trans. Tato trans forma se vyskytuje v semenech některých rostlin a v tuku a mléce přežvýkavců, ale hlavně se tvoří při záhřevu tuků obsahujících PNMK nad teploty 240 °C. Trans mastné kyseliny jsou z pohledu zdraví vůbec neškodlivější. Najdeme je ve ztužených rostlinných tucích, koláčích, dortech, polevách, zmrzlinových krémech, sušenkách, tyčinkách. Trans-MK způsobují zvyšování hladiny celkového a LDL cholesterolu a snižování HDL cholesterolu v krvi.

– Polynenasycené mastné kyseliny obsahují více než jednu dvojnou vazbu. Všechny pro organismus důležité PNMK v těle vznikají ze dvou základních polynenasycených MK – kyselina linolová a α-linolenová. Tyto kyseliny jsou v lidském těle esenciální, což znamená, že je organismus neumí sám syntetizovat, ale musíme je přijímat v potravě. Největší podíl těchto dvou kyselin získáváme z potravin rostlinného původu. Na výrobcích jsou tyto esenciální MK označeny jako n-6

a n-3 řady. Řada n-3 se nachází v semenech rostlin, ve lněném a sójovém oleji, ve vlašských ořeších a rybách a v mořských plodech. Při nedostatku této řady v organismech vznikají poruchy centrálního nervového systému. V těhotenství je důležitá pro vývoj mozku a očí plodu. Tato n-3 řada má také protizánětlivé účinky, zvyšuje odbourávání tuků, snižuje LDL cholesterol a HDL cholesterol zvyšuje. Řada n-6 je obsažena v dostatečném množství ve většině rostlinných olejů, v semenech a v mase. Je tedy běžněji dostupná, a tím pádem i více používaná. Bohužel ale způsobuje aterosklerózu. Proto je dobré volit stravu tak, aby byl poměr mastných kyselin řady n-6 : n-3 alespoň 3 : 1.

V článku byl několikrát zmiňován cholesterol. Určitě není od věci tento pojem přiblížit. Cholesterol je steroid obsažený ve všech buňkách, je nutný pro tvorbu hormonů a vitamínu D, pomáhá zpracovávat tuky, podílí se na tvorbě buněčných membrán. Transport cholesterolu v krvi zajišťují specifické lipoproteiny (LDL, HDL). Cholesterol vázaný v LDL směřuje do periferie (do cévy), je hodnocen jako negativní frakce, jeho hodnota v krvi by měla být nižší než 3,5 mmol/l. Cholesterol vázaný v HDL naopak směřuje z periferie (z cévy) do jater a jeho přebytek vyloučíme. Je hodnocen jako pozitivní a jeho hladina v krvi by měla být vyšší než 1 mmol/l.

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že tuky jsou z výživového hlediska pro náš organismus důležité, ovšem je nutno dbát na poměr jednotlivých mastných kyselin ve stravě. Doporučený optimální poměr jednotlivých skupin MK v potravě je tento: NMK : MNMK : PNMK = 1 : 2 : 1

Z výživového hlediska je dobré si uvědomit výskyt nejenom viditelných tuků, jako je máslo, sádlo, margaríny, tučné maso, ale i tuků skrytých (paštiky, uzeniny, tučné mléčné výrobky, maso, omáčky, majonézy, oplatky, čokoládové výrobky, sladkosti). Tyto skryté tuky jsou totiž nejvýznamnějšími dodavateli kalorií.

Dnes jsme si ukázali, že tuky zcela jistě nejsou naším úhlavním nepřítelem, jen je třeba si umět vybrat ty správné. Kontrolujte tedy na obalech obsah tuků v potravinách a vybírejte si ty méně tučné varianty. Takto ušetříte více kalorií a můžete si i při redukci hmotnosti dovolit poměrně velký objem stravy (zelenina, ovoce, luštěniny, netučné mléčné výrobky, libové maso, vařené přílohy). Stále totiž platí, že s plným žaludkem jdou centimetry a kilogramy dolů. Avšak zcela bez tuků to nejde, hlavně bez esenciálních MK, které si naše tělo neumí samo vytvořit. Ty najdeme v rybách, ořeších a rostlinných olejích. **Jana Koutná**

Jak na to

Skvělá rychlá Pomazánka aneb když zdravé je také chutné

Nejprve si do misky připravte tyto suroviny: nasekanou červenou cibuli, 3 nasekaná rajčata, nakrájenou zelenou petrželku, 2 stroužky utřeného česneku a trošku čili koření.

Promíchejte a přidejte jednu kostku polotučného tvarohu, jedno balení Lučiny light a jedno zralé rozmačkané avokádo.

Připravená směs je skvělá na žitném chlebu či na opečeném celozrnném pečivu. Můžete ještě dozdobit bazalkou či jinými čerstvými bylinkami.

Dobrou chuť

Foto: COLOUR FUSION

Věděli jste, že:

- 1) všechny tuky, jak rostlinné, tak živočišné, obsahují v 1 g 9 kcal (38 kJ)?
- 2) živočišné tuky jsou zařazeny mezi nejpomaleji a nejobtížněji stravitelné? Trávicí proces trvá přibližně 6–8 hodin.
- 3) maximální denní příjem cholesterolu v potravě je do 300 mg?

Reportáž z putování Jakuba Navrátila

Bez borůvkových knedlíků to nejde

V minulém čísle novin jsem psal o svém přechodu hřebene Hrubého Jeseníku. A dnes je načase dokončit toto putování po nejkrásnějším českém pohoří. Začínám tam, kde jsem ukončil své řádky, toť jest na Červenohorském sedle, s kterým se tedy loučím, a jdu vstříc nejvyšší hoře na celé Moravě.

Mé kroky po většinu cesty povede červeně značená turistická trasa. Hned na začátku cesty si dávám do těla, když je přede mnou něco málo přes sto výškových metrů na krátkém úseku směrem ke Klínovci. Postupně přecházím přes Výrovku až k Malému Jezerníku, kde se mi cestou otevírají krásné výhledy k Dlouhým Stráním i na okolí města Jeseník.

Za necelou hodinku a půl přicházím na chatu Švýcárna, kde si dám menší pauzu, jelikož by byl hřích z ní odejít, aniž bych si vychutnal proslulé borůvkové knedlíky zdejší kuchyně. Po doplnění energie pokračuji směle dále. Čím víc se blížím

k Pradědu, tím více přibývá turistů, se kterými se vždy zdvořile pozdravím. Během několika minut jsem na rozcestníku pod Pradědem. Na horu vycházím ve svižnějším tempu, přeci jen se chci co nejdříve dostat do míst, kde frekvence turistů bude na únosnější úrovni.

Pár rychlých fotek a hurá zpět po asfaltové cestě na Ovčárnu. Zde se konečně zbavuji toho škaredého podloží, které do hor nepatří, a jdu po horské cestě oklikou okolo Petrových kamenů až k Vysoké holi.

Cestou pozoruji pár odvážlivců, jestli je mohu tak slušně nazvat, kteří si to trádují směrem k tomuto přísně chráněnému

Fot: Jakub Navrátil

skalnímu útvaru. Daleko však nedošli a od pánů ochránců dostali dárek na památku v podobě pokuty. Po pár minutách chůze mímám Vysokou holi, přecházím přes Velký Máj a Jelení hřbet až k Jelení studánce,

místu častého letního bivaku mnoha lidí. Dnes tu naštěstí není ani noha. Zanedlouho jsem u Ztracených kamenů a čeká mne už jen táhlé klesání až do sedla Skřítek. Tento úsek lesní cestou utíká

svižně, a aniž si toho všimnu, jsem v cíli své cesty. Teď už si jen dát něco dobrého na zub a počkat na autobus, který mne dopraví domů, abych mohl strádat plány na další dobrodružství. **Jakub Navrátil**

AGROFERT spustil reklamní kampaň**Vážené kolegyně, vážení kolegové,**

již delší dobu se znepokojením sleduji, jak se celý koncern AGROFERT, včetně firem, v nichž pracujete i Vy, stává nástrojem politického boje, a jak je neustále vláčen médii, aniž by k tomu byla jakákoli racionální příčina.

V dnešní době je bohužel běžné, že se média u témat spjatých s koncernem AGROFERT nestarají o to, kde je skutečná pravda, ale naopak často vytvářejí různé pseudokauzy a mediální lynč, jehož výsledkem má být snad vytvoření veřejného mínění, že jsme loupežníci, kteří navíc podnikají špatně a proti pravidlům. Toto musím rozhodně odmítnout! Celou současnou situaci považuji za vyhrcovanou a nechápu, jak je možné, že se leckdy i veřejnoprávní média nepokrytě staví do role soudců a navíc účelově manipulují s fakty. Z toho důvodu se představenstvo koncernu AGROFERT rozhodlo pro vytvoření nové komunikační kampaně, která má české veřejnosti ukázat naše podnikání takové, jaké skutečně je. Rád bych Vám tuto kampaň nyní představil.

My všichni musíme den co den vstávat a vykonávat práci, aby v České republice,

bez přehánění, bylo co jíst, aby se zde měl kdo starat o zemědělskou půdu, aby zde zůstala zachována tradiční chemická výroba, nebo aby se měl kdo postarat o hospodářská zvířata a nemuseli jsme jednou vzpomínat na časy, kdy jsme v tuzemsku ještě dokázali vyrábět potraviny. Každý z Vás se každodenně podílí na úspěchu koncernu AGROFERT a nám zkrátka přijde nefér, že Vaši práci hanobí někdo, kdo zemědělskou techniku, montérky nebo výrobní halu viděl tak nanejvýš na obrázku. Proto bylo naším záměrem ukázat veřejnosti pomocí reklamního video-spotu a tištěné inzerce alespoň několik vybraných profesí, které jsou v koncernu AGROFERT běžné.

V kampani jsme se snažili také o to, aby si veřejnost uvědomila, že v AGROFERTu nejde jen o zisk z podnikání, ale i o udržení a rozvoj tradičních řemesel, která se

přenášejí z generace na generaci. Právě díky tomu si ráno můžeme v obchodech koupit třeba právě čerstvé pečivo.

V kampani vystupují zcela reální lidé, naši skuteční zaměstnanci z různých firem našeho koncernu. Reklamní spot se natáčel koncem srpna, například v pekárně Penam v Olomouci, v provozovně Hodiče v Masožávodě Krahulčí, v mlékárně Tatra Hlinsko a v několika našich farmách na Vysočině.

Celá kampaň má jednotný slogan – Ještě, že vás máme. Nezastírám, že tento slogan může mít různé interpretace, ale primárním významem má být poděkování Vám, našim zaměstnancům, že Vás skutečně máme. V širší interpretaci jde o poděkování ze strany veřejnosti, spotřebitelů, konzumentů našich výrobků. Za to, že pro ně vyrábíte pečivo, mléko, maso, uzeniny a mnohé další výrobky.

Zbyněk Průša
předseda představenstva AGROFERT, a. s.

S reklamní kampaní jste se mohli na televizních obrazovkách setkávat od 20. září letošního roku. Komunikujeme ji ale také na stránkách novin a časopisů a souhrnný přehled jsme Vám nabídli v podzimním vydání AGROFERT magazínu. Veřejnost může naši kampaň sledovat v podstatě během celého podzimu až do konce listopadu. A mohu prozradit, že touto současnou reklamní kampaní naše komunikační aktivity určitě nekončí.

Vážené kolegyně a vážení kolegové, závěrem chci Vám všem ještě jednou poděkovat za práci, kterou každý den odvá-

díte. Velice si jí vážím. Úspěch koncernu AGROFERT i práci Vás všech oceňuji nejen já, ale i naši obchodní partneři, zákazníci, ale i širší veřejnost. Věřím, že pomocí naší nové komunikační kampaně ukážeme, že AGROFERT je moderní českou společností, která navazuje na tradice, a díky práci svých zaměstnanců se významně podílí na ekonomickém úspěchu České republiky.

Váš
Zbyněk Průša
předseda představenstva
AGROFERT, a. s.

**DÍKY VAŠÍ PRÁCI MŮŽEME RÁNO VSTÁT,
V POHODĚ SI UŽÍT CELÝ DEN
A VEČER ZAKONČIT TŘEBA RODINNOU OSLAVOU.**

Díky všem zaměstnancům skupiny AGROFERT, kteří ještě věří svému řemeslu a poctivé práci, i když vám občas dává pořádně zabrat. Ať už pracujete v zemědělství, potravinářství, chemickém průmyslu nebo dalších segmentech našeho podnikání, vaše práce zajišťuje základní potřeby obyvatel naší země a je pro ni přínosem.

*Ještě,
že vás
máme*

Děkujeme všem 32 730 zaměstnancům skupiny **AGROFERT** za každý den poctivé práce.

TIRÁŽ